

het Franse moederbedrijf Groupe Bel al productielocaties bezit. 'De melk van de Nederlandse veehouders is kwalitatief erg goed, maar het is niet noodzakelijk dat Leerdammer gemaakt is van Nederlandse melk. In sommige landen weten onze afnemers niet eens dat onze producten met Nederlandse melk zijn gemaakt.'

Werken met passervariant

Voor de jonge zuivelonderneming Vecozuivel is het juist wel belangrijk dat melk afkomstig is uit Nederland. Maar eenvoudig is dat niet. Van de veertien miljoen kilogram biologische melk die vorig jaar werd verwerkt, was zestig procent afkomstig uit het buitenland. 'Sinds 2002 hebben wij te maken met een tekort aan biologische melk', vertelt commercieel directeur Henk Bijl. 'Vorig jaar hebben we rauwe en magere melk geïmporteerd uit onder meer Groot-Brittannië, België, Duitsland en Denemarken. Ons streven is om minimaal tachtig procent van onze grondstof afkomstig van Nederlandse bodem te gebruiken. Het is lastiger bij de verkoop van onze biologische producten in Nederland wanneer erop staat dat de melk uit het buitenland afkomstig is', is de ervaring van Bijl.

Nagenoeg alle eindproducten zoals vla's, toetjes en drinkmelk worden op de thuismarkt verkocht. 'Vorig jaar hebben we ons wel gepresenteerd op de Biofach, een grote biologische beurs in Duitsland. Daarnaast zijn we bezig met een grote afnemer in België.'

Verder dan Duitsland en België wil Vecozuivel volgens Bijl niet gaan. 'We werken met de passervariant. Wanneer je de passerpunt in Leusden, waar onze fabriek staat, zet en een cirkel trekt, kom je in België en Duitsland uit. We denken dat het goed is voor ons bedrijf als we in meerdere markten opereren. Vandaar dat we wel om ons heen kijken, maar voorlopig is er in Nederland nog genoeg te doen.'

Jaap van der Knaap

Het grootste deel van de Nederlandse zuivelproductie wordt geëxporteerd. Maar door een tekort aan biologische melk worden er juist biologische grondstoffen geïmporteerd uit Denemarken en uit Duitsland.

lië', zegt Mark Tettelaar, directeur operations van Bel-Leerdammer. 'De export binnen ons bedrijf is zo groot doordat onze kaas van oudsher een alternatief is voor de Emmentalerkaas. We zijn actief in de landen die deze kaas veel eten. Onze Leerdammerkaas smaakt hetzelfde, maar is zachter en smeuïger.'

Op dit moment wordt Leerdammerkaas louter in Nederlandse fabrieken geproduceerd. 'In de huidige turbulente melkmarkt merken we wel dat er onbalans kan zijn tussen de inkoopkosten van de melk in het binnenland en de verkoop van kaas in het buitenland. Daarnaast is de harde euro lastig. Wanneer je exporteert buiten de eurozone merk je dat je product ineens erg duur wordt.'

Volgens Tettelaar wordt er nu gekeken naar export naar Noord-Amerika, waar

O ngeveer 96 procent van de productie van de twee Leerdammerkaas-fabrieken in Nederland gaat de grens over. 'Duitsland is veruit onze grootste afnemer, daarna volgen Frankrijk en Ita-

Henk Bijl: 'Voorlopig nog genoeg te doen in Nederland'

Turbulente markt

Vervoer van voer

Nico de Vos: 'Sterke logistiek is de kracht van de veevoersector'

De export van mengvoer neemt een bescheiden plaats in, import van grondstoffen is er des te meer. Nederlandse voerfirma's zijn actiever met internationaliseren dan hun Vlaamse collega's.

Export is voor de veevoersector weinig van toepassing: 'In België gaat het met circa 400.000 ton om 6 tot 7 procent van de totale productie. Veevoer is een product met relatief weinig toegevoegde waarde, je kunt het je daarom niet permitteren om er grote afstanden mee af te leggen', zegt Walter Van Hofstraeten, directeur van de divisie veevoeding van Aveve. Met een marktaandeel van 13 procent heeft zelfs marktleider Aveve een bescheiden plaats in de Belgische diervoedersector. 'Onze eerste focus ligt op de Belgische markt. Ons marktaandeel is nog klein vergeleken met dat van de grotere firma's in Nederland. Die zitten op een marktaandeel waarbij verdere groei betekent dat je moet internationaliseren.'

Sterkere concurrentiepositie

Import van grondstoffen is voor voederproducenten essentieel. 'Wij gebruiken 830.000 ton grondstof per jaar. Daarvan komt 37,5 procent uit België, 42 procent uit omringende landen en 20,5 procent uit overzeese gebieden', zegt Van Hofstraeten, die zich geen zorgen maakt om de afhankelijkheid van deze invoer: 'De concurrentiepositie van onze veevoersector is sterker dan enkele jaren terug. Het prijsniveau waarvoor grondstoffen werden ingekocht lag toen in Noord- en Zuid-Amerika nog ver onder dat van ons. Dat verschil is intussen veel kleiner en bovendien hebben we hier het voordeel van een hoge bevolkingsdichtheid en de beschikking over bijproducten uit de levensmiddelenindustrie. Daardoor zijn we minder afhankelijk van graan.'

De totale grondstoffenimport van de Belgische diervoederindustrie ligt op grofweg 4 miljoen ton (60 à 65 procent van de benodigde hoeveelheid). Ook Nederland importeert een aanzienlijke hoeveelheid diervoedergrondstoffen. Volgens het productschap diervoeder is dat bijna tien miljoen ton in 2005. Deze import ziet Nico de Vos, operationeel directeur van For Farmers, juist als een kracht van Nederland. 'Met de Rotterdamse haven en de goede transportmogelijkheden over water kent Nederland een sterke logistiek. Daardoor was de Nederlandse prijsstijging van mengvoer in 2007 de laagste van Europa.'

De Vos erkent echter dat de import van soja uit het Amazonegebied – jaarlijks zo'n 3 miljoen ton – een aandachtspunt vormt. 'Daarom heeft de sector om de

duurzaamheid te certificeren afspraken gemaakt over bijvoorbeeld de milieueffecten in het herkomstland, de arbeidsomstandigheden en de ontbossing van het regenwoud.'

Uitgezonderd de granen zijn volgens De Vos alle diervoedergrondstoffen geschikt voor humane consumptie.

Die mening deelt Henk Flipsen, directeur van branchevereniging Nevedi: 'Minstens de helft van de grondstoffen is afkomstig als nevenstroom van de levensmiddelenindustrie.' De directeur ziet in de maatschappelijke discussie over soja een kans om vaart te zetten achter de discussie over toelating van genetisch gemodificeerde eiwitgewassen in Europa.

Tijmen van Zessen

